

KaiHali & DROMINÄ – hankkeiden loppuseminaari 4.12.2018

Johdanto Drominä-hankkeeseen ja kehitetyt mittaus- ja näytteenottopaketit

Veijo Sutinen, Oulun yliopisto mittaustekniikan yksikkö

Nykyiset mittaukset ja vaatimukset droneilla tehtäville vedenlaatumittauksille luonnonvesissä

Tero Väisänen, Suomen ympäristökeskus

Kaivosaltaiden mittaaminen ja näytteenotto dronella

Antti Pasanen, Geologian tutkimuskeskus

Dronen hyödyntämismahdollisuudet yrityksen näkökulmasta

Jukka Hartikainen, Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy

Miten tästä eteenpäin?

Veijo Sutinen, Mittaustekniikan yksikkö

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

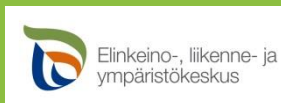
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

KaiHali & DROMINÄ – hankkeiden loppuseminaari 4.12.2018

Johdanto Drominä-hankkeeseen ja kehitetyt mittaus- ja näytteenottopaketit

Veijo Sutinen

20.12.2018

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

DROMINÄ-hanke

Toteuttajat:

- Oulun yliopiston Mittaustekniikan yksikkö Kajaani
- Geologian tutkimuskeskus Rovaniemi
- Suomen ympäristökeskus Oulu

Budjetti: 271 k€

Aikataulu: 1.2.2017 - 31.12.2018

Rahoittajat:

- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (EAKR-rahoitus)
- Yritykset (Infrasuunnittelu Oy, WND Solutions Oy, Sotkamon Silver Oy ja Savo-Karjalan ympäristötutkimus Oy)
- Toteuttajien omarahoitus

Tavoite:

- Tavoitteena tuottaa uudenlaisia menetelmiä vedenlaadun mittaamiseen ja näytteenottoon dronea hyödyntämällä.

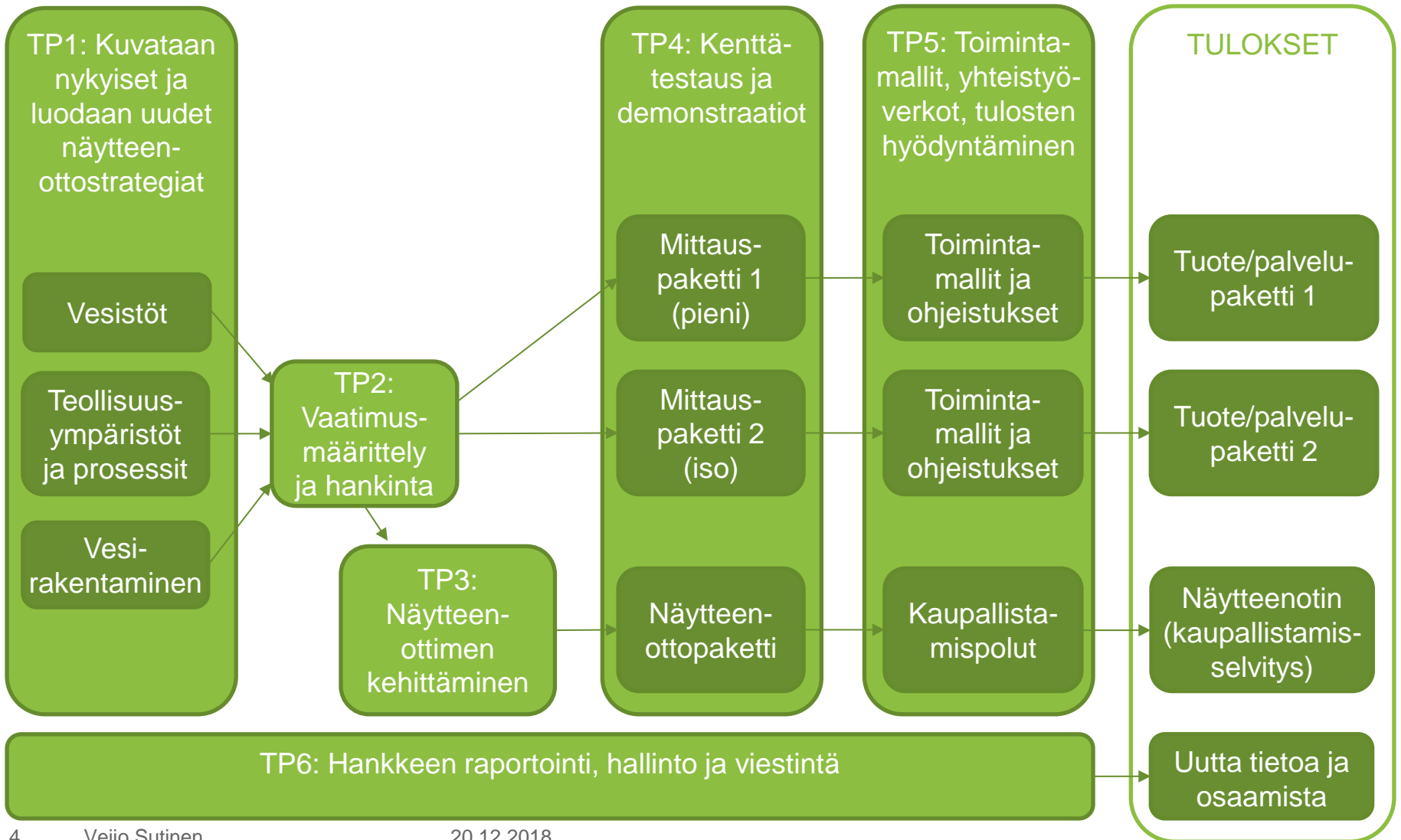
Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

TOTEUTUS

Dronet

Pienen ja edullisen dronen vaatimuksia

- Kantokyky > 0,5kg
- Lentoaika > 15 min (0,5kg kuormalla)
- Käyttäjän määrittelemiä ohjauksia toteutettavissa (ohjattavissa kauko-ohjaimesta)
- Yleiskäyttöisiä, hyvä varaosa- ja lisävarustesaatavuus
- Hintaa < 3000 € (alv 24%)

→ Valittiin DJI Phantom 4 pro

Ison ja tehokkaan dronen vaatimuksia

- Kantokyky > 5 kg
- Lentoaika > 15 min (3 kg kuormalla)
- Käyttäjän määrittelemiä ohjauksia toteutettavissa (ohjattavissa kauko-ohjaimesta)
- Hintaa < 10 k€ (alv 24%)

→ Valittiin DJI Matrice 600 (pro)

Hankkeen aikana markkinoille tulleita koptereita:

- DJI Matrice 200/210 (IP43) nostokyky 2,3 kg, käyttölämpötila-alue -20...45°C
- Swellpro, vesitiivis, nostokyky 1 kg, käyttölämpötila-alue -10...40°C

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kehitetty vesinäytteenotin ja ohjelmistot

Vesinäytteenotin

- Näytteenotto kahdelta syvyydeltä
- Näytteenoton paikkatieto
- Lämpötilaprofiili
- Sähköjohtavuusprofiili
- Asentotieto
- Näytetilavuus 0,5 l, 0,75 tai 1 l
- Paino 1,5 kg + näytetilavuus

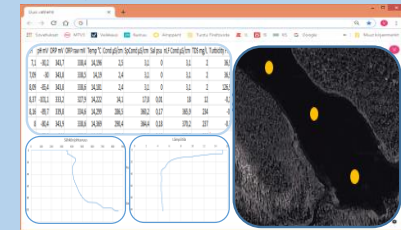
Näytteenotto-
syvyydet

Mittaustiedot

Mittaustiedot

Web-palvelut

Web-palvelut

- Mittaustietojen tallennus
- Mittaustietojen katselu (graafit, karttanäkymä)

Ohjelmisto (Android)

- Näytteenoton parametrisointi
- Mittaustietojen luku
- Tietojen tallennus puhelimeen/pilveen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vedenlaadun mittausanturit

Castway - CTD

- Pituus 20,3 cm, halkaisija 7,2 cm
- Paino 450 g (vesipaino 30 g)
- Hinta noin 6600 € (alv 0%)

YSI EXO1

- Pituus 65 cm, halkaisija 4,7 cm
- Paino 1,4 kg
- Hinta noin 6200 € (alv 0%,
sähkönjohtavuus- ja pH/redox-
anturilla)

CTD-Diver

- Pituus 13,5 cm, halkaisija 1,8 cm
- Paino 95 g
- Hinta noin 2200 € (alv 0%)

YSI EXO3

- Pituus 59 cm, halkaisija 7,7 cm
- Paino 2 kg
- Hinta noin 6700 € (alv 0%,
sähkönjohtavuus- ja pH/redox-
anturilla)

Solinist LTC 3001

- Pituus 19 cm, halkaisija 2,2 cm
- Paino 200 g
- Hinta noin 1400 €

Aqua Troll 200

- Pituus 31,5 cm, halkaisija 1,83 cm
- Paino 188 g
- Hinta noin 2600 €

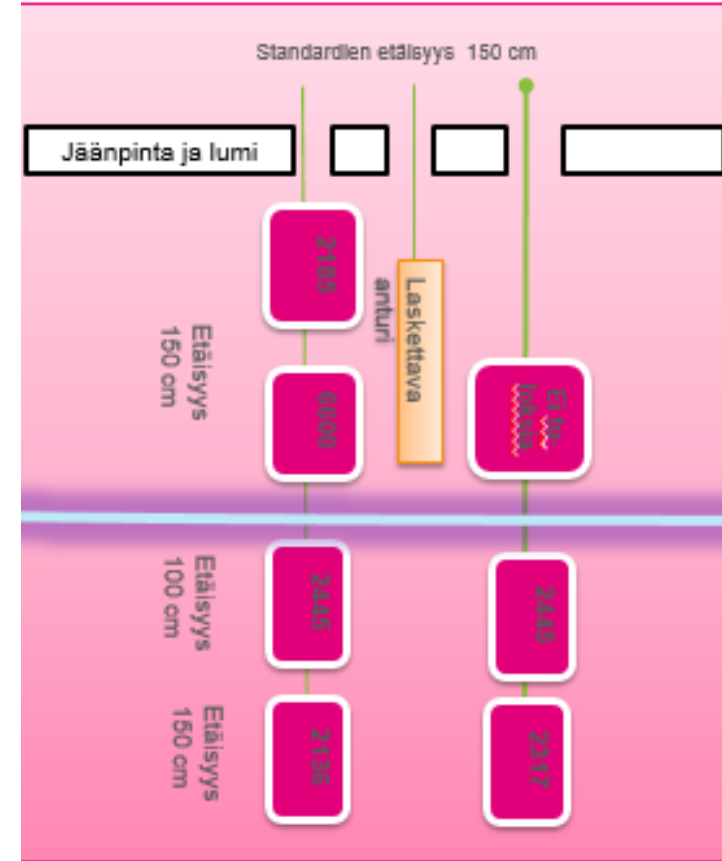
Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Kevyiden mittausantureiden testausjärjestelyt

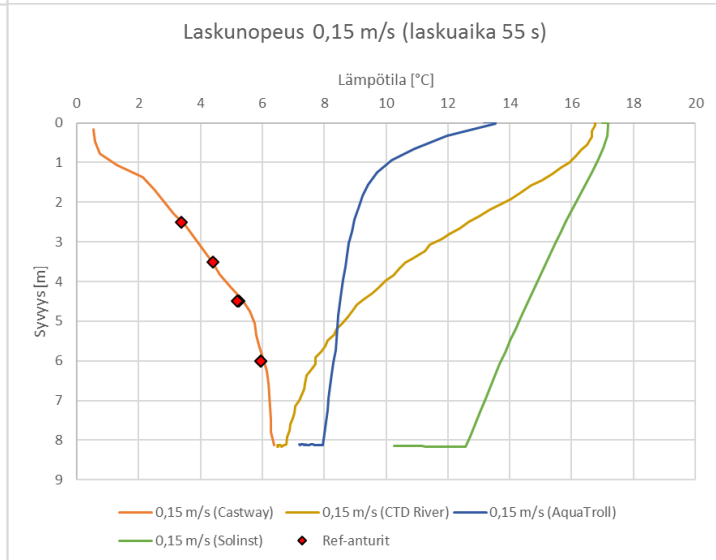
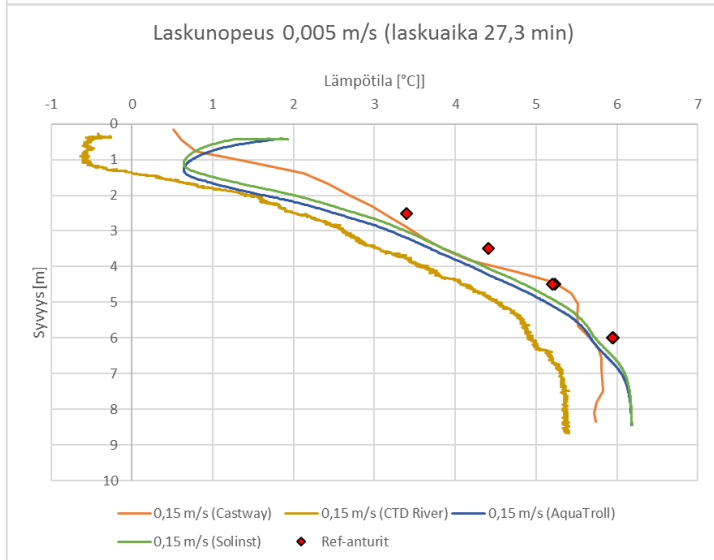
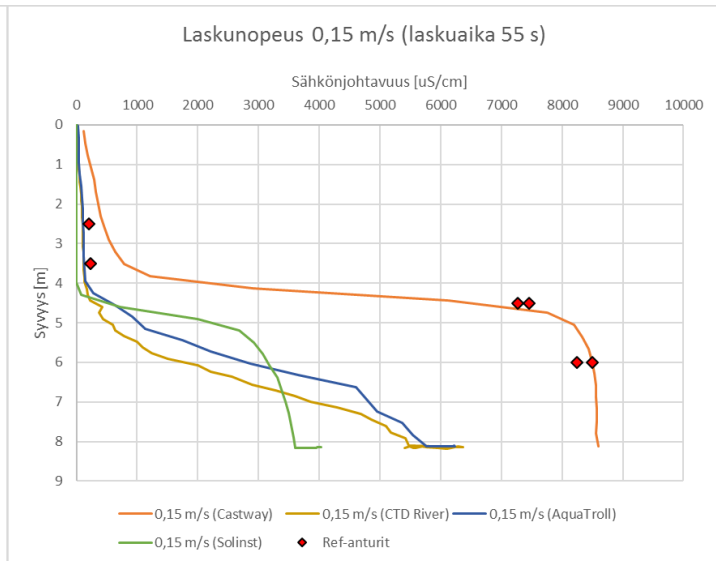
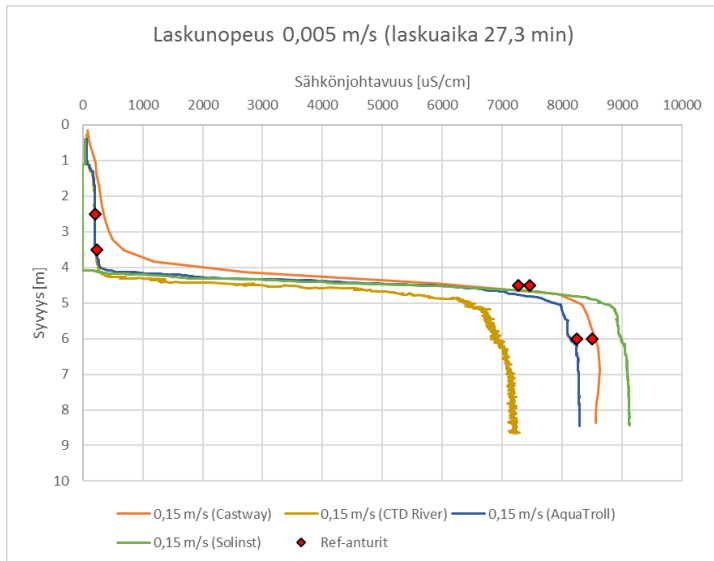
Kestävää kasvua ja työtä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kevyiden antureiden testaustulokset

työtä -ohjelma

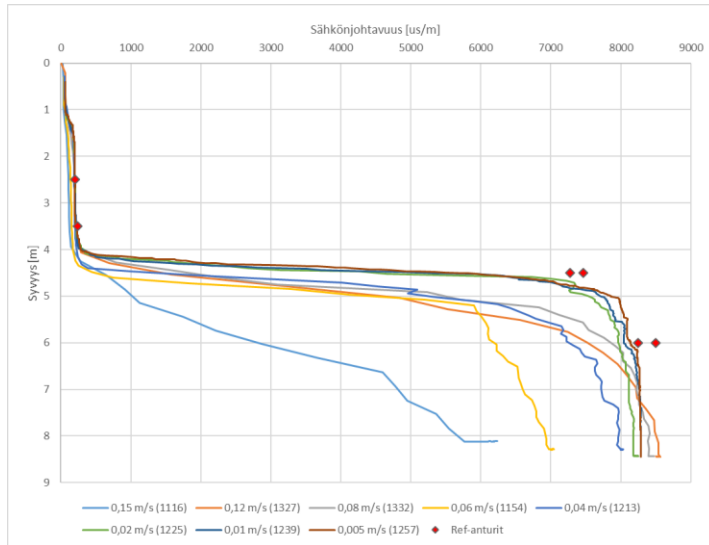
aa
a
20

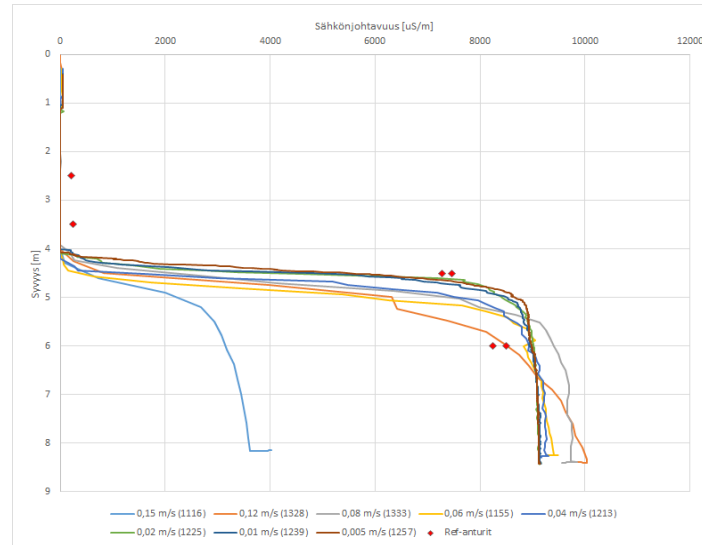
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Kevyiden antureiden testaustulokset

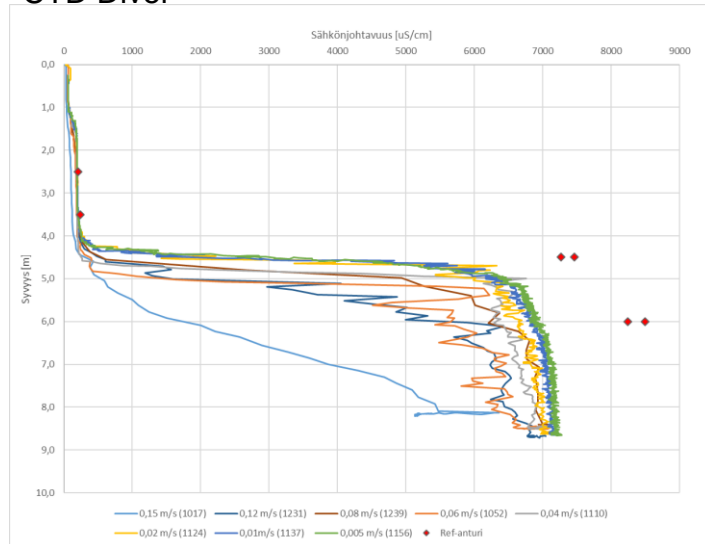
AquaTroll 200

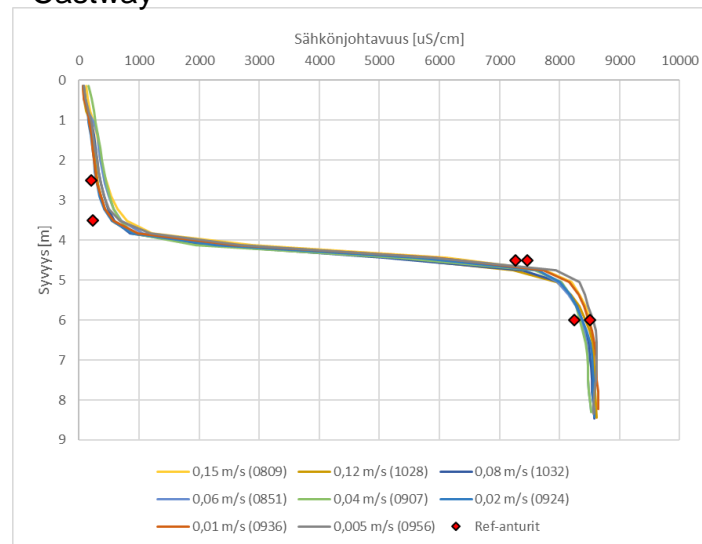
Solinst

CTD Diver

Castway

tä-ohjelma

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Kevyt ja kustannustehokas mittauspaketti (1/4)

Sisältää:

- Phantom 4 Pro –kopterin lisävarusteineen
- Sähkönjohtavuusanturi
- 3D-kaikuluotaimen
- Lisäakut 3 kpl
- Latausyksikön
- Kokonaishinta noin 3000 € (ilman vinssiä ja sähkönjohtavuusanturia)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Kevyt ja kustannustehokas mittauspaketti (2/4)

Phantom 4 Pro

- Neliroottorinen, 350 mm x 350 mm x 250 mm
- Kantokyky 0,5 kg
- Lentoaika 20 min (valm. ilmoittama 30 min)
- CMOS (20M pixel) + gimbal
- Ohjaimena DJI remote controller + IPAD + DJI GO 4
- Turvavarusteena solumuovirullasta tehty kelluke
- Vinssiratkaisu

Kevyt ja kustannustehokas mittauspaketti (3/4)

Mittausanturi

- Mahdollisimman kevyt < 200g
- Syvyysanturilla varustettu ja loggaava
- Nopea vasteaika
- Mittaus toimittava hyvin anturin alaspäin liikkuessa
- Mittauksen paikkatieto
- Langaton tiedonsiirto älylaitteeseen
- Tulosten siirto web-palveluihin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kevyt ja kustannustehokas mittauspaketti (4/4)

Lisälaitteet

- Lisäakut 3 kpl
- Swellpron akkupaketti (mahdollistaa seitsemän akun lataamisen)
- Lataushubi kolmelle akulle
- Kaikuluotain Fishhunter 3D

vua ja työtä -ohjelma

Ammattilaiskäyttöön soveltuva mittaus- ja näytteenottopaketti (1/4)

Sisältää:

- DJI Matrice 600 –kopterin lisävarusteineen
- Vesinäytteenottimen ja multiparametrian turin
- Lisäakut ja laturit
- Hinta 14 k€ ilman näytteenotinta ja vinssiä

Ammattilaiskäyttöön soveltuva mittaus- ja näytteenottopaketti (2/4)

DJI Matrice 600 (Pro)

- kuusiroottorinen, koko 1668 mm x 1518 mm x 759 mm
- Kantokyky 6 kg (max. lentoonlähtöpaino 15,1 kg)
- Lentoaika 18 min (max. kuormalla)

Lisävarusteet

- Kamera GoPro Hero5 + kameran kääntöyksikkö
- Vinssiratkaisu (10 m vinssausmahdollisuus)
- Ohjaimen laajennuskitti (ohjataan vinssiä)
- IPAD + DJI GS pro + ohjelman lisäosa paikkapisteiden lataukseen
- Turvavarusteena paukkuliivi

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Ammattilaiskäyttöön soveltuva mittaus- ja näytteenottopaketti (3/4)

Mittausanturi EXO1

- Paino 1,4 kg
- Syvyysanturilla varustettu, loggaava (4 Hz)
- Nopea vasteaika osassa antureista, esim. lämpötila T63 < 2s
- Langaton tiedonsiirto kannettavaan (BT)

Näytteenotin

- Paino 3,5 kg (0,75 l näyteputkilla)
- Älylaitteella asetettavat näytteenottosyvyydet
- Tietojen siirto älylaitteeseen (näytteenottosyvyydet, lämpötila- ja sähkönjohtavuusprofiilit, paikkatieto, asentotiedot)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Ammattilaiskäyttöön soveltuva mittaus- ja näytteenottopaketti (4/4)

Lisälaitteet

- Lisäakut 3 sarjaa
- Laturit 2 kpl
- Kuljetuslaukku akuille

Lisäksi:

- Aggregaatti akkujen lataukseen
- Puhdasta vettä laitteiden puhdistukseen
- Näytteenkäsittelyyn liittyvät välineet

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

VIDEO: <https://youtu.be/KtzNecxa0h4>

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Näytteenotto ja mittaus dronella

EDUT

- Nopeat ja toistettavat mittaukset ja näytteenotot
- Näytteenoton luotettavuus paranee, kun tiedetään näytteenoton paikkatieto, tarkka näytteenottosyvyys ja näytteenottimen asentotieto. Lisäksi saadaan lämpötila- ja sähkönjohtavuusprofiili.
- Työturvallisempi vaihtoehto vaikeissa kohteissa
- Helppo liikutettavuus (kevyt)
- Ei tarvetta vesikulkuneuvolle (eikä myöskään vesikulkuvälineen kuljettamista)
- Edullisia ja soveltuvia droneja tarjolla

HEIKKOUEDET

- Toiminta-etäisyys rajallinen (säännöt/kuuluvuus)
- Sadesää vielä ongelmallinen (tulossa säänkestäviä droneja)
- Vaatii lento-osaamista ja sääntöjen tuntemusta
- Dronen toiminta-aika rajallinen mittauksessa
- Tuulinen sää ongelmallinen pienelle dronelle

KIITOS!

Yhteystiedot:

Veijo Sutinen

veijo.sutinen@oulu.fi

